

TÁC ĐỘNG CỦA CHÍNH SÁCH NHẬP CƯ THỜI KỲ CHÍNH QUYỀN DONALD TRUMP ĐẾN NGƯỜI NHẬP CƯ

Phạm Thị Thu Huyền*

Tóm tắt: *Chính sách nhập cư của Hoa Kỳ đã trải qua một sự thay đổi đáng kể từ khi Tổng thống Donald Trump lên nhậm chức vào ngày 20/1/2017. Ngay những ngày đầu cầm quyền, Tổng thống Donald Trump đã báo hiệu lập trường cứng rắn về chính sách nhập cư của mình. Trong vòng năm ngày, ông đã ban hành một loạt mệnh lệnh hành pháp với những thay đổi lớn đối với hệ thống nhập cư Hoa Kỳ. Sự thay đổi về chính sách nhập cư thời kỳ Tổng thống Donald Trump đã hướng đến mục tiêu đảm bảo an ninh quốc gia, làm giảm người nhập cư trái phép vào Mỹ, cũng như xem xét lại thị trường lao động nhập cư. Do vậy, trong bài viết này, tác giả xin phân tích những tác động của chính sách nhập cư thời kỳ Chính quyền Donald Trump đến người nhập cư.*

Từ khóa: nhập cư, tổng thống, lao động, sắc lệnh, hành pháp, tác động

1. Tác động đến người nhập cư Hồi giáo

Dưới góc độ của Tổng thống Donald Trump, để tăng cường an ninh quốc gia, cần kiểm tra ý thức hệ để đảm bảo rằng người nhập cư không có mối đe dọa an toàn công cộng và an ninh quốc gia. Việc nhập cảnh bị đình chỉ đối với cá nhân đến từ quốc gia Hồi giáo, nơi mà có cơ sở hạ tầng khiến không thể hoàn thành triệt để việc kiểm tra đó, như một biện pháp tăng cường an ninh quốc gia. Theo đó, ngày 27/1/2017, Tổng thống Donald Trump đã ký Sắc lệnh hành pháp 13769, nhằm bảo vệ quốc gia khỏi sự xâm nhập của khủng bố nước ngoài vào Hoa Kỳ, có hiệu lực ngay lập tức và bao gồm việc đình chỉ nhập cư đối với các công dân của Iran, Iraq, Libya, Somalia, Sudan, Syria và Yemen.

Việc ban hành sắc lệnh hành pháp này đã tác động mạnh mẽ đến trong nước và các quốc gia Hồi giáo. Đối với trong nước, Sắc lệnh đã gây ra sự hỗn loạn tại các cảng nhập cảnh vào Mỹ khi nhiều người nhập cư hợp pháp bị mắc kẹt tại sân bay. Vào thời điểm đó, các nhân viên của Cục Di trú và Hải quan chặn vật giải thích các trường hợp bị từ chối nhập cảnh theo quy định của chính sách nhập cư.

Vài giờ sau khi ký, các vụ kiện liên tiếp được đưa ra tòa án. Các luật sư chuyên trách về di trú tại New York, Washington, Boston, Minnesota, Oregon... đã lập tức khởi kiện sắc lệnh nhập cư. Sắc lệnh 13769 đã phải đối mặt với những thách thức pháp lý. Các tòa án dựa trên nhiều biện minh pháp lý khác nhau, bao gồm cả việc cho rằng

* Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn

lệnh này đã vi phạm Hiến pháp Hoa Kỳ về việc phân biệt đối xử đối với tôn giáo là đạo Hồi. Hệ thống tư pháp đã ngăn chặn việc thực thi sắc lệnh hành pháp nói trên. Do vậy, Tổng thống Donald Trump đã ban hành Sắc lệnh 13780 mới, loại bỏ Iraq ra khỏi danh sách các quốc gia, trì hoãn ngày thực hiện và miễn cho cá nhân trước đây đã từng ở Hoa Kỳ. Các tranh luận về việc thực thi sắc lệnh cũng diễn ra trên phạm vi trong nước và quốc tế, tạo ra tâm lý lo lắng đối với người nhập cư Hồi giáo. Các đơn kiện về sắc lệnh nhập cư tiếp tục được gửi lên tòa án các cấp. Cuối cùng, Tòa án Tối cao đã cho phép thực hiện một phần lệnh cấm du lịch, ngoại trừ khi nó được áp dụng cho những người xin thị thực có mối quan hệ cá nhân với những người hoặc tổ chức của Hoa Kỳ.

Hầu hết sắc lệnh hành pháp của Chính quyền Donald Trump đều hướng đến đối tượng là người Hồi giáo, đã tạo ra sự lo lắng về việc phân biệt đối xử và phân biệt chủng tộc, mặc dù sự phân biệt không được ghi nhận rõ ràng. Những người nhập cư gốc Hồi giáo phải loại bỏ trang phục truyền thống của mình để phù hợp với xã hội. Các trạm xăng dầu của doanh nghiệp Ả rập và Hồi giáo Mỹ đã bị sụt giảm doanh số khi các khách hàng xa lánh họ. Việc phân biệt đối xử với người Mỹ gốc Hồi giáo, người Mỹ gốc Ả rập tăng lên đáng kể. Năm 2009, có 428 trường hợp đã bị sa thải bất hợp pháp, 249 trường hợp

cho rằng họ bị quấy rối bất hợp pháp và 72 cá nhân bị ảnh hưởng bởi sự phân biệt đối xử về việc làm chống lại người Hồi giáo¹.

Sắc lệnh hành pháp của Chính quyền Donald Trump đối với công dân đến từ các quốc gia Hồi giáo đã tác động đến các lĩnh vực du lịch, giáo dục và lao động. Mặc dù lệnh cấm 90 ngày đối với những người không phải là công dân từ các quốc gia đã được đưa ra, nhưng đã có sự sụt giảm lượng người đến Hoa Kỳ. Hàng hàng không lớn nhất Trung Đông, Emirates đã cắt giảm 20% các chuyến bay đến Hoa Kỳ, vì lệnh hành pháp cũng như lệnh cấm gần đây của Bộ An ninh Nội địa (DHS) đối với một số chuyến bay xuất phát từ Trung Đông. Trong ba quý đầu của năm 2017, lượng khách quốc tế đến Hoa Kỳ giảm 2,3 triệu so với cùng kỳ năm trước, dẫn đến khoản lỗ doanh thu 7,4 tỷ USD. Các dự án du lịch có thể ít hơn 6,3 triệu khách du lịch và thiệt hại 10,8 tỷ USD trong năm 2018. Về giáo dục, Liên minh hiệp hội giáo dục đại học cho thấy gần 40% các trường đại học và cao đẳng đã báo cáo sự giảm sút số lượng người học quốc tế và sự sụt giảm lớn nhất đến từ các sinh viên ở Trung Đông. Đối với người lao động nhập cư diện H-1B cũng bị từ chối kể từ cuộc suy thoái kinh tế năm 2008 và chỉ tiêu cho lao động diện H-1B trong năm 2018 là 199.000 trường hợp, giảm 15% so với năm 2017 và số chỉ tiêu cho năm 2019 là 190.000 trường hợp².

Sắc lệnh hành pháp của Chính quyền Donald Trump còn tác động mạnh đến các quốc gia Hồi giáo. Liên đoàn Ả-rập bày tỏ quan ngại sâu sắc về sắc lệnh hành chính siết chặt chính sách cấp thị thực nhập cảnh và tiếp nhận người tị nạn Hồi giáo vào Mỹ của Tổng thống Donald Trump. Tuyên bố của 22 nước thành viên Liên đoàn Ả-rập, bao gồm một số quốc gia có công dân bị ảnh hưởng bởi lệnh cấm, nêu rõ những giới hạn trong sắc lệnh này là phi lý. Ngoài ra, Tổ chức Hợp tác Hồi giáo, một cơ quan gồm 57 quốc gia có trụ sở tại Ả-rập đã thể hiện mối quan ngại sâu sắc về chính sách này, vì đã gây ảnh hưởng bất lợi và bất công đối với người Hồi giáo³.

Sudan cũng triệu đại diện lâm thời Mỹ tại Khartoum để phản đối quyết định cấm nhập cảnh của Tổng thống Trump. Theo tuyên bố của Bộ Ngoại giao Sudan, quyết định của ông Trump đã phát đi một thông điệp tiêu cực, và Sudan cũng kêu gọi Mỹ cân nhắc lại quyết định này.

Thủ tướng Anh Theresa May không nhất trí với chính sách siết chặt thị thực của Mỹ và đang xem xét sắc lệnh hành chính của Mỹ cũng như những tác động của nó, đặc biệt đối với các công dân Anh. Lãnh đạo Công đảng Anh, ông Jeremy Corbyn kêu gọi Mỹ phải dỡ bỏ lệnh cấm này: “Chúng ta đang rất lo ngại về quyết định này và tôi nghĩ sẽ là sai lầm nếu ông Trump đến nước Anh, khi những điều này tiếp diễn. Tôi nghĩ ông Trump sẽ phải đối mặt với nhiều

thách thức về vấn đề này. Tôi không hoan nghênh ông Trump đến nước Anh cho đến khi lệnh cấm được dỡ bỏ. Bởi vì điều này xảy ra với các nước trong lệnh cấm và sẽ còn tiếp diễn với các nước khác, cũng như những tác động dài hạn đối với các phần còn lại của thế giới”⁴.

Yemen cho rằng lệnh cấm của Mỹ làm gia tăng mối đe dọa cực đoan. Hãng thông tấn SABA trích nguồn từ Bộ Ngoại giao nước này khẳng định, Yemen phản đối lệnh cấm này. Quyết định này của Mỹ là ủng hộ cho chủ nghĩa cực đoan và gây ra tình trạng chia rẽ nghiêm trọng. Ủy ban Đối ngoại Quốc hội Iraq đã kêu gọi đưa ra một lệnh cấm nhập cảnh đối với công dân Mỹ sau quyết định của ông Trump. Phó Chủ tịch Ủy ban, ông Hassan Shwairid yêu cầu Chính phủ Iraq có biện pháp đáp trả có đi có lại đối với Mỹ.

2. Tác động đến người lao động nhập cư

Không chỉ công dân đến từ các quốc gia Hồi giáo bị tác động bởi chính sách nhập cư thời kỳ Chính quyền Tổng thống Trump, mà người lao động nhập cư cũng chịu ảnh hưởng bởi chính sách này. Nếu như các tổng thống trước đây đều coi nhập cư là lực lượng tích cực cho nền kinh tế và là một phần không thể thiếu của lực lượng lao động trong nước, thì Tổng thống Donald Trump lại coi nhập cư là mối đe dọa lớn đối với an ninh kinh tế và phá vỡ tính lịch sử của đất nước. Trong Thông điệp Liên bang

tối ngày 30/1/2018, Tổng thống Donald Trump đã tuyên bố thay vì trao thẻ xanh một cách ngẫu nhiên cho người nước ngoài bất chấp tài năng, phẩm chất và an toàn của người dân, đã đến lúc nước Mỹ chọn hệ thống nhập cư dựa trên chất lượng chỉ nhận những người giỏi, muốn lao động, muốn đóng góp, yêu mến và tôn trọng đất nước.

Để hồi thúc Quốc hội cắt giảm số lượng người lao động nhập cư hợp pháp, Tổng thống Donald Trump đã đẩy mạnh các cuộc tranh luận về bản sắc dân tộc, tăng trưởng kinh tế, sự công bằng với người lao động và những giá trị của Mỹ. Theo đó, visa H-1B là thị thực lao động không nhập cư dành cho người nước ngoài có tay nghề cao làm việc trong các lĩnh vực ít lao động Mỹ. Kể từ khi nhậm chức, Chính quyền Trump đã siết chặt loại visa này, vì cho rằng nước Mỹ đã tiếp nhận quá nhiều người nhập cư có kỹ năng thấp trong một thời gian dài, gây tổn hại cho người lao động Mỹ. Tổng thống Donald Trump đã thực hiện một số hành động liên quan đến người lao động nhập cư như sau:

Bộ Lao động đã điều tra những người vi phạm visa H-1B; xem xét các thay đổi đối với sự minh bạch trong điều kiện lao động; tham gia vào các bên liên quan về cải thiện chương trình cung cấp sự bảo vệ tốt hơn cho người lao động Mỹ.

Cục Dịch vụ Di trú và Nhập tịch (USCIS) đã tăng cường kiểm tra các visa H-1B đối với các trường hợp không

xác thực thông tin cơ bản của chủ lao động hoặc người sử dụng lao động có số lượng lao động H-1B chiếm ít nhất 15% tổng số nhân viên hoặc người sử dụng lao động kiến nghị cho nhân viên H-1B làm việc tại một địa điểm khác của công ty.

Bộ Tư pháp đã khẳng định cam kết điều tra và truy tố các khiếu nại về ưu đãi tuyển dụng và đối xử có lợi cho những người có visa H-1B.

USCIS đã đình chỉ xử lý phí bảo hiểm đối với các đơn xin thị thực H-1B bắt đầu từ ngày 3/4/2017.

Mô tả kế hoạch thực hiện visa H-1B trong năm 2018 đối với các doanh nghiệp hay cơ sở sử dụng lao động được tiến hành như sau:

- Thiết lập chương trình đăng ký điện tử cho chủ lao động xin visa H-1B

- Sửa đổi quy trình lựa chọn cho các ứng dụng tuân theo giới hạn visa H-1B

Sửa đổi định nghĩa của chuyên ngành nghề nghiệp

- Sửa đổi định nghĩa về mối quan hệ việc làm và người sử dụng lao động cho mục đích xin thị thực

- Thêm các yêu cầu bổ sung được thiết kế để đảm bảo nhà tuyển dụng trả mức lương phù hợp cho người có visa H-1B

Liên quan đến visa H-1B, theo quy định, thường trú nhân có thẻ xanh theo diện visa H-1B được quyền nhập quốc tịch, tuy nhiên vợ hoặc chồng của người đó thuộc diện visa H-4, không được phép làm việc trong thời gian xin nhập quốc tịch. Tuy nhiên, Chính quyền Obama đã

cho phép chương trình cấp giấy phép làm việc cho vợ hoặc chồng của thường trú nhân diện visa H-1B, có thời gian sinh sống tại Mỹ hơn sáu năm và đang trong quá trình xin nhập quốc tịch. Kể từ khi chương trình được thực hiện vào năm 2015, USCIS đã cấp giấy phép làm việc cho 104.750 trường hợp. Vào nhiệm kỳ của Chính quyền Donald Trump đã chấm dứt việc cấp phép làm việc cho vợ hoặc chồng của những người có visa diện H-1B. Khi Tổng thống Donald Trump kêu gọi hạn chế dòng người nhập cư và cáo buộc hệ thống visa H-1B đã cướp đi việc làm của người Mỹ, đã làm cho giấc mơ Mỹ đang dần trở nên khó khăn hơn với những người lao động nhập cư.

Chính sách nhập cư đối với lao động nước ngoài của Chính quyền Donald Trump đã tác động mạnh mẽ đến thị trường lao động. Hơn 90% đơn xin visa H-1B xử lý trong năm tài khóa 2017 được chấp nhận, nhưng tỷ lệ đó giảm xuống dưới 85% trong hai tháng đầu năm 2018⁵. USCIS đã nhận 199.000 đơn xin H-1B trong tuần đầu tiên chấp nhận giới hạn tài chính năm 2018. Trong khi đó, số lượng hạn ngạch được phê duyệt hàng năm là 85.000 H-1B. Chính vì vậy, USCIS chọn những đơn xin H-1B theo lựa chọn ngẫu nhiên do máy tính tạo ra.

Đặc biệt, hơn 100 công ty công nghệ đã đệ đơn kiện việc thực thi chính sách nhập cư của Tổng thống Donald Trump gây tổn hại nghiêm trọng đến các công ty của Mỹ, đến toàn bộ người lao động

và cả nền kinh tế Mỹ. Apple đã sử dụng trên 250 lao động theo chương trình DACA và bị ảnh hưởng lớn nếu không có lao động nhập cư chăm chỉ, sáng tạo, thông minh theo chương trình DACA. Các công ty công nghệ, trong đó có Apple Inc, Google, Microsoft, Facebook Inc, Amazon.com Inc và các tập đoàn khác đã thành lập Nhóm vì Giấc mơ Mỹ, kêu gọi cho phép những người nhập cư có thể cư trú vĩnh viễn tại Mỹ.

3. Tác động đến người nhập cư xin tị nạn vào Mỹ

Chính quyền Donald Trump đã cắt giảm hạn ngạch đối với người xin tị nạn vào Mỹ khi chấp nhận tái định cư cho đối tượng này. Trong cuộc khủng hoảng tị nạn trên toàn thế giới vào năm 2016, Chính quyền Obama đã tăng trần tị nạn lên 85.000 người và trong năm 2017 là 110.000 người. Tuy nhiên, Chính quyền Donald Trump đã đưa ra chính sách 120 ngày và giảm trần năm 2017 xuống còn 60.000 người. Tính đến năm 2017, số người được Chính quyền Donald Trump chấp nhận tị nạn là 53.716 người. Đến năm 2018, Chính quyền Donald Trump hạ mức trần tị nạn xuống còn 45.000 người. Đây là mức thấp nhất kể từ năm 1980. Tuy nhiên, số lượng người tị nạn được chấp nhận rất thấp. Trong chín tháng đầu năm 2018, Hoa Kỳ chỉ nhận 16.000 người tị nạn⁶. Chính quyền cũng tăng cường kiểm soát và giảm đáng kể những người xin tị nạn từ 11 quốc gia có nguy cơ khủng bố.

Chính quyền Donald Trump cũng kết thúc chương trình tị nạn đối với người vị thành niên được chấp nhận bởi Chính quyền Obama khi đối phó với sự gia tăng của những đứa trẻ không có người lớn đi kèm đến từ Trung Mỹ với số lượng gia tăng nhanh chóng bắt đầu từ năm 2014. Trong nỗ lực ngăn chặn trẻ em thực hiện hành trình nguy hiểm qua Trung Mỹ và Mexico để đến Hoa Kỳ, chương trình cho phép một số cha mẹ từ El Salvador, Guatemala và Honduras có mặt hợp pháp tại Hoa Kỳ để yêu cầu phỏng vấn tái định cư tị nạn cùng con cái của họ.

Tính đến tháng 6/2018, hơn 10.000 người xin tị nạn đã bị bắt giữ tại các cảng nhập cảnh, tăng hơn 140% so với cùng kỳ năm 2017. Nhiều người xin tị nạn là người Haiti. Hơn 1.500 trẻ em và các thành viên gia đình đã đến Hoa Kỳ với tư cách là người tị nạn, 2.700 trường hợp khác đã được tạm tha. Chính quyền Donald Trump không cho phép bảo vệ tị nạn cho người nhập cư đến từ Haiti (58.557 người xin tị nạn), Sudan (1.048 người xin tị nạn) và Nicaragua (5.306 người xin tị nạn), vì điều kiện cuộc sống tại các quốc gia này đã được cải thiện. Chương trình bảo vệ này cũng kết thúc đối với Honduras (86.031 người xin tị nạn) và El Salvador (có 263.000 người xin tị nạn), quốc gia đã nhận được gia hạn sáu tháng tính đến đầu tháng 7/2018⁷. Những người không đủ điều kiện bảo vệ sẽ bị trục xuất, điều này có nghĩa họ sẽ mất giấy phép làm việc.

Dự tính đến tháng 1/2020, khoảng 310.000 người được hưởng tình trạng bảo vệ tạm thời, chiếm 98%, sẽ mất quyền lợi của họ. Đối với những người không đủ điều kiện xin nhập cư sẽ mất quyền làm việc và quyền được bảo vệ từ Hoa Kỳ⁸.

4. Tác động đến những người nhập cư khi vi phạm pháp luật Hoa Kỳ

Chính quyền Donald Trump đã ưu tiên thực thi chính sách nhập cư loại bỏ tất cả những người nhập cư vi phạm pháp luật, bao gồm: tội phạm, thành viên băng đảng, các mối đe dọa an ninh, quá hạn thị thực, những người nhập cư trái phép đã bị kết án về bất kỳ hành vi phạm tội hình sự, những hành vi phạm tội có tính phí, những người đã lạm dụng bất kỳ chương trình nào liên quan đến việc nhận về lợi ích công cộng và những người có nguy cơ đối với an toàn công cộng.

Đây là một điểm khác biệt đáng chú ý so với các cách tiếp cận của chính quyền trước đây, thường chỉ tập trung vào nhóm mục tiêu nhất định khi có hành vi gây ảnh hưởng đến an toàn công cộng và an ninh quốc gia. Do sự thay đổi trong các ưu tiên này, Chính quyền Trump đã mở rộng đáng kể nhóm những người nhập cư thuộc diện trục xuất.

Về kiểm tra nhập cư, Chính quyền Tổng thống Donald Trump đã mở rộng kiểm tra những người nhập cư bằng cách tăng số lượng thông tin mà người xin thị thực phải cung cấp. Bổ sung

bảng hỏi, trong đó người xin thị thực phải cung cấp 15 năm lịch sử du lịch và việc làm, cũng như địa chỉ cư trú và một số thông tin mà họ đã sử dụng trên tất cả các tài khoản truyền thông xã hội trong vòng 5 năm.

Về bắt giữ và truy tố những người nhập cư trái phép, chính quyền Trump đã phân bổ các nguồn lực để xây các cơ sở giam giữ hoặc thuê địa điểm gần biên giới Hoa Kỳ - Mexico cho việc tạm giam người nhập cư trái phép.

Kể từ tháng 1 đến tháng 9/2017, Cơ quan Thực thi Di trú và Hải quan Hoa Kỳ (ICE) đã trục xuất 61.094 người nhập cư khỏi nội địa của Hoa Kỳ, tăng 37% so với cùng kỳ năm 2016; bắt giữ 110.568 vụ, tăng 42% so với năm 2016. Chính quyền đã mở rộng đáng kể việc thực thi nhập cư đối với những người có tiền án hoặc gây nguy hiểm cho xã hội. Trong số 110.568 vụ bắt giữ, có hơn 31.888 người, chiếm 29%, không có kết án hình sự. Xu hướng này tiếp tục được thực hiện trong ba tháng cuối năm 2017, ICE đã bắt giữ thêm 39.000 người, nhiều hơn 43% so với cùng kỳ năm 2016. Đây là một bước đột phá so với Chính quyền Obama khi thực thi chính sách nhập cư chỉ tập trung vào tội phạm, như trong năm tài chính 2016 có hơn 90% cá nhân bị trục xuất đã bị kết án về tội nghiêm trọng. Tính đến năm 2017, ICE đã bắt giữ 38.000 người nhập cư mà không thông qua thủ tục kết án hình sự, tăng 146% so với 15.000 vụ bắt giữ như vậy trong năm 2016.⁹

Điều này phản ánh sự phá vỡ mạnh mẽ của chính quyền mới so với Tổng thống Obama khi thực thi chính sách nhập cư tập trung vào đối tượng tội phạm. Trong năm 2016, hơn 90% cá nhân bị loại khỏi nội địa đã bị kết án về những gì chính quyền coi là tội phạm nghiêm trọng.

Đối với các trường hợp bị truy tố, Chính quyền Tổng thống Donald Trump chỉ đạo Bộ An ninh Nội địa tăng cường các vụ truy tố hình sự đối với các công dân nước ngoài vượt biên. Tuy nhiên, các cuộc truy tố biên giới không có gì mới mẻ như đã gia tăng đáng kể trong thập kỷ qua. Tại các tòa án khu vực biên giới phía tây nam, Chính phủ Liên bang đã truy tố các hành vi liên quan đến vượt biên bất hợp pháp hay có hệ thống về việc nhập cảnh bất hợp pháp hoặc tái nhập cảnh bất hợp pháp trong các buổi điều trần. Những cuộc truy tố này thường được gọi là hoạt động sắp xếp, nhằm ngăn chặn việc vượt biên trái phép, nhưng dẫn đến tình trạng truy tố quá tải tại các tòa án liên bang và gây lãng phí nguồn lực, điều này cho thấy chương trình chưa đạt được mục tiêu của mình. Các vụ truy tố liên quan đến xuất nhập cảnh hiện chiếm hơn một nửa tổng số vụ án tại tòa án liên bang - nhiều hơn tất cả các vụ truy tố liên bang khác về ma túy, vũ khí và gian lận kết hợp.

Đối với các trường hợp bị trục xuất, các nguồn lực thực thi nhập cư hạn chế trong nhiệm kỳ của Chính quyền Obama,

chỉ tập trung thực thi nhập cư đối với những người phạm tội nghiêm trọng về các mối đe dọa đối với an ninh quốc gia hoặc an toàn công cộng. Theo đó, những tội phạm hình sự của người nhập cư được quan tâm hàng đầu. Những người nhập cư trái phép không có tiền sử tội phạm nếu nhập cảnh mà không qua kiểm tra, cũng bị coi là tội phạm hình sự. Trong khi Tổng thống Trump đã hoàn thành mục tiêu mở rộng người bị giam giữ và trục xuất, nhưng ông vẫn chưa có nhiều tiến bộ trong việc tăng số lượng cá nhân bị trục xuất.

Việc trục xuất đối với những người nhập cư vượt biên thời kỳ Tổng thống Donald Trump thấp hơn nhiều so với Tổng thống Obama. Tính đến tháng 9/2017, Chính quyền Trump đã trục xuất 61.000 trường hợp, so với 238.000 trường hợp vào năm 2009¹⁰ Sự khác biệt của chính quyền Donald Trump so với chính quyền tiền nhiệm, đó chính là số lượng người vượt biên trái phép giảm nhiều ở khu vực phía nam, bởi người dân đã có ý thức hơn đối với việc vượt biên trái phép.

Vào ngày 25/1/2017, Tổng thống Trump đã ký lệnh hành pháp về tăng cường an toàn công cộng trong nội địa Hoa Kỳ, công bố một sự mở rộng lớn về thực thi nhập cư nội địa. Trình tự xác định các ưu tiên thực thi nhập cư đối với tất cả người nhập cư trái phép có nguy cơ bị trục xuất, bao gồm gia đình, cư dân lâu năm và trẻ em được đưa đến đất nước. Lệnh hành pháp cũng

khuyến khích các tiểu bang và địa phương thi hành luật di trú liên bang. Đây là một sự thay đổi từ những nỗ lực của chính quyền Obama để mở rộng các sáng kiến và áp dụng các chính sách nhằm ngăn chặn các hành vi lạm dụng hoặc phân biệt đối xử của cơ quan thực thi pháp luật địa phương. Lệnh hành pháp này yêu cầu Bộ An ninh Nội địa xem xét loại bỏ tài trợ liên bang và khuyến khích truy tố hình sự đối với những người nhập cư ở Hoa Kỳ. Nhìn chung, cách tiếp cận của Chính quyền Trump tạo áp lực mạnh mẽ đối với cộng đồng người nhập cư, thay vì cải thiện an toàn công cộng.

Lệnh hành pháp yêu cầu trục xuất đối với những công dân nhập cư trái phép về nước của họ. Lệnh này chỉ đạo Bộ trưởng Ngoại giao phải đàm phán ngoại giao với các quốc gia nước ngoài chấp nhận việc Mỹ trả lại người nhập cư. Quy định này nhằm giải quyết những khó khăn mà DHS đã phải đối mặt về việc trục xuất một số cá nhân, đặc biệt là những người có tiền sử tội phạm nhất định, khi nước ngoài trì hoãn việc cấp giấy tờ nhận dạng và giấy tờ đi lại. Những vấn đề này từ lâu đã được đàm phán, nhưng yêu cầu của thủ tục, cũng như khó khăn đối với một nhà nước khi đồng ý chấp nhận những người trở về đã cản trở nhiều thỏa thuận song phương và đa phương. Chính quyền Donald Trump đã chỉ thị cho Bộ An ninh Nội địa và Bộ Ngoại giao từ chối cấp thị thực cho công dân

của những quốc gia không đón nhận công dân nhập cư của mình bị trục xuất về nước. Theo đó, Bộ Ngoại giao đã gửi công điện đến các viên chức lãnh sự Mỹ trên khắp thế giới về việc tiếp nhận những công dân của mình bị Mỹ trục xuất. Trong công điện ghi rõ lệnh hạn chế visa được dỡ bỏ nếu các quốc gia cải thiện và hợp tác trong vấn đề nhận công dân của mình bị trục xuất từ Mỹ. Đây là một điểm khác biệt so với Chính quyền Obama.

Dưới thời Chính quyền Obama, đã có 23 quốc gia được coi là không tiếp nhận những công dân của mình bị Mỹ trục xuất về nước. Nhưng đối với Chính quyền Donald Trump, vào tháng 6/2017, Giám đốc ICE Thomas Homan đã tuyên bố giảm số lượng các quốc gia không nhận trục xuất từ 23 quốc gia xuống còn 11 quốc gia. Trong số đó, Bộ Ngoại giao đã ngừng cấp một số loại thị thực cho công dân của bốn quốc gia, Cambodia, Eritrea, Guinea và Sierra Leone, do họ không hợp tác trong việc chấp nhận các công dân của họ bị loại khỏi Hoa Kỳ.¹¹

Hiện tại, chính quyền Mỹ cản trục xuất khoảng 2.137 người Guinea, 831 người Sierra Leone, 700 người Eritrea và 1.900 người Cambodia, nhiều người trong số đó bị cáo buộc phạm tội nghiêm trọng¹². Các biện pháp trừng phạt có mức độ khác nhau đối với bốn nước, trong đó Eritrea bị trừng phạt nghiêm ngặt nhất. Bất cứ công dân Eritrea nào nộp đơn xin visa diện kinh doanh B1 hoặc du lịch B2 vào Mỹ tại

nước sở tại đều sẽ bị từ chối. Chính sách này không áp dụng đối với công dân Eritrea nộp đơn ở nước khác. Đối với Guinea, Hoa Kỳ không cấp visa du lịch (B2), kinh doanh (B1) và visa du học (F1, F2, J1, J2, M1, và M2) cho các viên chức chính phủ và thân nhân trong gia đình nộp đơn xin tại nước sở tại.

Như vậy, số lượng trục xuất cả trong nội địa cũng như ở khu vực biên giới thấp hơn so với chính quyền trước đây. Để đẩy nhanh tiến độ trục xuất, Chính quyền Trump đã thuê thêm các thẩm phán nhập cư và yêu cầu các thẩm phán phải hoàn thành các vụ án một cách nhanh chóng.

Ngoài ra nhằm ngăn chặn những người đến biên giới Tây Nam, chính quyền đã thực hiện các bước để hạn chế người được coi là đủ điều kiện tị nạn. Căn cứ để xin tị nạn áp dụng đối với người nhập cư khi họ bị đàn áp chính trị tại quốc gia của mình. Nhưng vào tháng 6/2018, Tổng Chương lý Hoa Kỳ Jeff Sessions đã cho phép những người bị bạo lực gia đình hay bạo lực băng đảng được quyền xin tị nạn tại Hoa Kỳ. Quyết định này áp dụng cho tất cả những người xin tị nạn. Tuy nhiên, Bộ Tư pháp Hoa Kỳ đã đưa ra quyết định nhằm hạn chế số lượng người xin tị nạn thông qua quy định cấm những người bị truy tố hình sự vì nhập cảnh hợp pháp xin tị nạn. Quyết định này đã làm giảm đáng kể số lượng yêu cầu tị nạn từ Trung Mỹ, với gần 20.000 đơn xin tị nạn trong bốn tháng đầu năm 2018¹³

5. Tác động thực thi nhập cư tại biên giới giữa Mỹ và Mexico

Những thay đổi chính sách của Tổng thống Donald Trump là yếu tố làm giảm đáng kể dòng người nhập cư trái phép từ Mexico và Trung Mỹ trong những năm gần đây.

Tái sử dụng các khoản tiền hiện có đã được phê duyệt cho năm tài chính 2017, Bộ An ninh nội địa đã mở một quy trình đấu thầu các mô hình của bức tường biên giới và đã trao tám hợp đồng cho các công ty để xây dựng bức tường gần San Diego. Bức tường này đã được hoàn thành vào tháng 10/2017.

Với mong muốn của chính quyền cần bổ sung ngân sách gần 18 tỷ USD để xây dựng 316 dặm của hàng rào mới, đồng thời sửa chữa cũng như củng cố thêm 407 dặm đã trở thành tâm điểm cho cuộc xung đột giữa Nhà Trắng và nhánh lập pháp. Trong những lần tuyên bố của Tổng thống Donald Trump về việc Mexico sẽ trả tiền cho việc xây dựng bức tường biên giới, nhưng điều này không bao giờ xảy ra.

Từ tháng 1/2017 đến tháng 4/2017, lượng người nhập cư trái phép giảm 26% so với năm 2016, đạt mức thấp nhất kể từ năm 1971. Không có nguồn lực thực thi bổ sung hoặc sáng kiến thực tế nào ở biên giới để giải thích cho sự thay đổi đáng kể này. Những lời răn đe và chính sách cứng rắn của Chính quyền Donald Trump là một trong những yếu tố đã hạn chế dòng người nhập cư trái phép đến từ Mexico và Trung Mỹ.

Trong khoảng thời gian từ tháng 4 đến tháng 12/2017, hàng tháng số vụ bắt giữ các gia đình vượt biên bất hợp pháp đã tăng từ 1.000 người lên 8.000 người, những người di cư không có người đi cùng đã tăng từ 1.000 lên 4.000¹⁴

Tổng thống Trump cũng chỉ đạo DHS đưa người nhập cư trái phép từ Mexico hoặc Canada trở lại nước họ nhập cảnh, trong khi chờ đợi các thủ tục trục xuất. Chính sách này chủ yếu ảnh hưởng đến những người xin tị nạn ở Trung Mỹ.

Từ ngày 9/11/2018, Văn phòng điều hành của Bộ Tư pháp về Đánh giá Nhập cư và Bộ An ninh Nội địa đưa ra quy định mới tại khu vực biên giới Hoa Kỳ và Mexico. Quy định này tạo một quy trình nộp đơn xin tị nạn mới, khó khăn hơn cho các công dân vượt qua biên giới Hoa Kỳ khi không có sự cho phép trước của quốc gia mà công dân có quốc tịch.

Một vài người nộp đơn thông qua quá trình phỏng vấn mới, khó khăn hơn được giới thiệu đến thủ tục tố tụng nhập cư nơi họ chỉ có thể nộp đơn xin nhập cư. Trong thực tế, ba quốc gia Trung Mỹ bao gồm El Salvador, Guatemala và Honduras, không được bảo vệ vĩnh viễn. Bộ Tư pháp đã tăng truy tố những người vượt biên giới bất hợp pháp, bất kể người nhập cư có ý định xin tị nạn hay không, đạt tới chính sách không khoan nhượng để tách rời hàng nghìn cha mẹ khỏi con cái họ.

Về nguồn nhân lực thực thi chính sách nhập cư tại biên giới giữa Mỹ và Mexico, kể từ năm 2011, số lượng

nhân viên thực thi là 21.370 người. Số lượng này tăng 200 người vào năm 2017, nhưng vẫn còn 1.900 vị trí còn bỏ trống. Việc thuê và giữ các nhân viên biên phòng rất khó khăn, bởi quá trình tuyển dụng khá khe thông qua các bài kiểm tra phức tạp. Thông thường, đến 2/3 số người nộp đơn thất bại. Để thuê thêm 10.000 người theo lệnh điều hành của tổng thống, Văn phòng Tổng thanh tra của Bộ An ninh Nội địa phải nhận 501.750 đơn. Trong năm 2018, Tổng thống Donald Trump đã yêu cầu bổ sung 850 sĩ quan và quân nhân biên phòng và 1.000 điều tra viên hình sự cho ICE với kinh phí là 314 triệu USD. Tuy nhiên, Thượng viện chỉ phê chuẩn 150 điều tra viên hình sự bổ sung cho ICE và từ chối yêu cầu của Tổng thống đối với 850 sĩ quan và quân nhân bổ sung¹⁵. Không có dấu hiệu cho thấy số lượng quân nhân biên phòng tại biên giới đã tăng lên, tuy nhiên Chính quyền Trump đã yêu cầu 33 tỷ USD cho quỹ an ninh biên giới.

Kết luận

Như vậy, chính sách nhập cư thời kỳ Chính quyền Tổng thống Donald Trump đã thể hiện rõ quan điểm cứng rắn hơn đối với người nhập cư khi vi phạm các quy định pháp luật của Hoa Kỳ thông qua các sắc lệnh hành pháp của ông. Không chỉ người nhập cư Hồi giáo bị kiểm soát chặt chẽ, mà những người nhập cư thuộc diện lao động, cũng như người nhập cư vi phạm pháp luật tại Mỹ

cũng nằm trong đối tượng của chính sách nhập cư. Chính sách nhập cư của Tổng thống Donald Trump đã tác động trên diện rộng đối với người nhập cư đang sinh sống tại Mỹ. Tuy nhiên, cho đến nay, dòng người nhập cư vẫn đang có xu hướng tiếp tục đến Mỹ, càng làm cho Chính quyền Donald Trump thúc đẩy mạnh mẽ việc thực thi chính sách nhập cư đã được ban hành ■

(Bài viết được tài trợ bởi Đại học Quốc gia, mã đề tài QG.18.54)

Tài liệu tham khảo:

1. Laura Meckler (2017), "H-1B Visa Applications Drop," *The Wall Street Journal*, April 17, 2017, www.wsj.com/articles/h-1b-visa-applications-drop-1492472611
2. 7 Targeted Countries React to Trump's Ban on Immigration, <https://www.npr.org/sections/the-two-way/2017/01/30/512438879/7-targeted-countries-react-to-trumps-ban-on-immigration>, ngày 3/3/2019
3. Nhiều nước tiếp tục phản đối sắc lệnh của Tổng thống Mỹ Donald Trump, <http://vov.vn/thegioi/nhieu-nuoc-tiep-tuc-phan-doi-sac-lenh-cua-tong-thong-my-donald-trump-589623.vov>, ngày 3/3/2019
4. Tuổi trẻ (2018), *Chính sách nhập cư Mỹ năm 2018*, <https://www.dautudinhu.com/article/chinh-sach-nhap-cu-my-nam-2018/>, ngày 25/2/2019
5. White House (2017), Presidential Determination on Refugee Admissions for Fiscal Year 2018, www.gpo.gov/fdsys/pkg/FR-2017-10-23/pdf/2017-23140.pdf
6. Sara Pierce, Jessica Bolter and Andrew Selee (2018), *Trump first Year Immigration Policy*, Migration Policy Institute, p.23
7. White House (2017), Presidential Determination on Refugee Admissions for Fiscal Year 2018, www.gpo.gov/fdsys/pkg/FR-2017-10-23/pdf/2017-23140.pdf
8. Testimony of Thomas D. Homan, Acting Director of ICE before the U.S. Congress, House of Representatives, Appropriations Committee, *Immigration and Customs Enforcement & Customs and Border Protection FY18 Budget Request*, 115th Cong., 1st sess., 2018, <https://appropriations.house.gov/calendararchive/eventsingle.aspx?EventID=394892>.

9. Mỹ ngừng cấp visa cho công dân các quốc gia không nhận lại công dân bị trục xuất, <http://ibid.vn/my-ngung-cap-visa-cho-quoc-gia-khong-nhan-lai-cong-dan-my-bi-truc-xuat-907.html>
10. ICE (2017), *Fiscal Year 2015 ICE Enforcement and Removal Operations Report*, www.ice.gov/sites/de-fault/files/documents/Report/2016/fy2015removalStats.pdf.
11. U.S. Citizenship and Immigration Services (2018), "Credible Fear and Reasonable Fear Statistics and Nationality Report", www.uscis.gov/sites/default/files/USCIS/Outreach/Notes%20from%20Previous%20Engagements/PED_CFandRFstatsJan2018.pdf
8. Sara Pierce, Jessica Bolter and Andrew Selee (2018), *Trump first Year Immigration Policy*, Migration Policy Institute, p.23
9. White House (2017), Presidential Determination on Refugee Admissions for Fiscal Year 2018, www.gpo.gov/fdsys/pkg/FR-2017-10-23/pdf/2017-23140.pdf
10. Randy Capps, Muzaffar Chishti, Juia Gelatt, Jessica Bolter and Ariel G.RuizSoto (2018), *Revving Up the Deportation Machinery Enforcement and Pushback under Trump*, Migration Policy Institute, p.24
11. ICE (2017), *Fiscal Year 2015 ICE Enforcement and Removal Operations Report*, www.ice.gov/sites/de-fault/files/documents/Report/2016/fy2015removalStats.pdf.

Chú thích:

1. Immigration Council (2018), *The End of Immigration Enforcement Priorities Under the Trump Administration*, p.3
2. Laura Meckler (2017), "H-1B Visa Applications Drop," *The Wall Street Journal*, April 17, 2017, www.wsj.com/articles/h-1b-visa-applications-drop-1492472611
3. 7 Targeted Countries React to Trump's Ban on Immigration, <https://www.npr.org/sections/the-two-way/2017/01/30/512438879/7-targeted-countries-react-to-trumps-ban-on-immigration>, ngày 3/3/2019
4. Nhiều nước tiếp tục phản đối sắc lệnh của Tổng thống Mỹ Donald Trump, <http://vov.vn/the-gioi/nhieu-nuoc-tiep-tuc-phan-doi-sac-lenh-cua-tong-thong-my-donald-trump-589623.vov>, ngày 3/3/2019
6. Tuổi trẻ (2018), *Chính sách nhập cư Mỹ năm 2018*, <https://www.dautudinhcu.com/article/ chinh-sach-nhap-cu-my-nam-2018/>, ngày 25/2/2019
7. White House (2017), Presidential Determination on Refugee Admissions for Fiscal Year 2018, www.gpo.gov/fdsys/pkg/FR-2017-10-23/pdf/2017-23140.pdf
12. Testimony of Thomas D. Homan, Acting Director of ICE before the U.S. Congress, House of Representatives, Appropriations Committee, *Immigration and Customs Enforcement & Customs and Border Protection FY18 Budget Request*, 115th Cong., 1st sess., 2018, <https://appropriations.house.gov/calendararchive/eventsingle.aspx?EventID=394892>.
13. Mỹ ngừng cấp visa cho công dân các quốc gia không nhận lại công dân bị trục xuất, <http://ibid.vn/my-ngung-cap-visa-cho-quoc-gia-khong-nhan-lai-cong-dan-my-bi-truc-xuat-907.html>
14. U.S. Citizenship and Immigration Services (2018), "Credible Fear and Reasonable Fear Statistics and Nationality Report", www.uscis.gov/sites/default/files/USCIS/Outreach/Notes%20from%20Previous%20Engagements/PED_CFandRFstatsJan2018.pdf
15. Faye Hipsman and Doris Meissner (2018), *Trump Executive Order and DHS Implementation Memo on Border Enforcement: A Brief Review*, Migration Policy Institute, p.12
16. Sara Pierce, Jessica Bolter and Andrew Selee (2018), *Trump first Year Immigration Policy*, Migration Policy Institute, p.16